

Varhaiskasvatuksen järjestäminen 3.8.2020 ja esiopetuksen järjestäminen 13.8.2020 alkaen

Aluehallintovirastot, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö muistuttavat, että koronavirusepidemiaan liittyvien hygieniaohteiden noudattaminen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnassa ja tiloissa on edelleen tarpeellista ja suositeltavaa. **Tarpeettomia lähikontakteja vältetään ja toiminnassa noudatetaan tartuntoja ehkäisevää hygieniää.**

Lapsella on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen. Koronatilanne ei muuta myöskään lapsen esiopetukseen osallistumisen aikoja eikä oikeutta laadukkaaseen esiopetukseen. Esiopetuksen lomat ja tapahtumat toteutetaan lukuvuosisuunnitelman mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäjä huolehtii lasten ja työntekijöiden turvallisuudesta esimerkiksi **tehostamalla siivousta ja toimimalla mahdollisuuksien mukaan tavallista pienemmissä ryhmissä päivän aikana.** Henkilöstön tulisi toimia saman lapsiryhmän kanssa.

Mikäli varhaiskasvatukseen tai esiopetukseen osallistuu erityiseen riskiryhmään kuuluvia lapsia, tulee heidän osallistumiseensa kiinnittää erityistä huomiota ja kehittää sopivia osallistumisen tapoja yhdessä huoltajien sekä paikallisten tartuntatautiviranomaisten kanssa.

Toimenpiteet kontaktien minimoimiseksi:

- Muiden kuin lasten sekä henkilökunnan oleskelua varhaiskasvatuksen alueella vältetään. Kunkin yksikön pitää määritellä omaan tilanteeseensa sopivat käytännöt ja ohjeistaa perheitä toimimaan niiden mukaisesti, huomioiden lapsen ikä ja muut mahdolliset tarpeet. Poikkeuksena ovat toimintaan tutustuvat perheet.
- Henkilöstön tulisi toimia saman lapsiryhmän kanssa.
- Henkilöstö ei pääsääntöisesti siirry yksiköstä toiseen tartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi.
- Lapsiryhmän toiminta on hyvä jakaa pienryhmiin päivän aikana. Pienryhmissä leikitään, toimitaan ja syödään yhdessä ja, jos mahdollista, omissa tiloissa.
- Henkilökunnan kokoontumisia tulee välttää.
- Toiminnassa minimoidaan kontaktien määrää järjestämällä toimintaa mahdollisimman paljon ulkotiloissa ja ulkoilemalla päivän aikana. Ulkoilua tulisi mahdollisuuksien mukaan porastaa ja välttää ryhmien yhdistämistä ulkoilutilanteissa.
- Hygienian tehostamisesta huolimatta on tärkeää huolehtia, että lapsi saa tarvitsemansa aikuisen läheisyyden, turvan ja vuorovaikutuksen mahdollisimman samalla tavalla kuin ennenkin.
- Esiopetuksen kuljetusten järjestämisessä otetaan huomioon riskiryhmiin kuuluvat lapset. Huoltajan kanssa voidaan sopia kuljetuskorvauksen käytöstä.

Ruokailussa huomioidaan hygienia ja **henkilöstö jakaa annokset lapsille**. Lapset eivät saa itse ottaa ruokaa tai käsitellä toisten astioita ja ruokailuvälineitä. Ruokailussa järjestetään mahdollisuuksien mukaan riittävät etäisyydet. Ryhmien yhteisessä ruokailutilassa on tärkeää porrastaa ruokailua ryhmittäin.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on suositeltavaa **hyödyntää lähistöllä olevia ulkotiloja ja luontoympäristöjä**. Luonnon tutkiminen sekä metsäretket sopivat hyvin varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle asetettujen yhteisten tavoitteiden mukaisten oppimisen alueiden toteuttamiseen. Lähistön rakennetussa ympäristössä voidaan harjoitella esimerkiksi turvallisen liikkumisen sääntöjä ja lähiympäristön rakennukset voivat tarjota mahdollisuuksia kulttuuriperintöön tutustumiseen. Ulkotilat tarjoavat mahdollisuuksia liikuntaan sekä yhteistyötaitoihin liittyvien tavoitteiden mukaiseen toimintaan.

Paikallisesti on tärkeää, että kaikissa yksiköissä henkilöstö tietää työnjaon ja vastuut erilaisissa tilanteissa. Henkilöstölle ja huoltajille suunnatussa **viestinnässä hyödynnetään mahdollisimman paljon sähköisiä yhteydenottoa**. Samalla minimoidaan kontakteja henkilöstön kesken. Hyvä ja avoin viestintä lisää molemminpuolista luottamusta.

Muita ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa ovat:

- Lievästikään sairaan lapsen ei pidä tulla varhaiskasvatukseen/esiopetukseen. Tässä tarkoitetaan nimenomaan korona-virukseen liittyviä oireita (kts. Lotta Armfeltin ohjeistus).
- Käsihygieniasta huolehditaan edelleen tehostetusti. Hyvä käsihygienia varmistetaan jokaisen lapsen kohdalla erityisesti erilaisissa siirtymissä ja ruokailun yhteydessä.
- Lapsia ohjataan yskimään hihaan ja käyttämään nenäliinaa vain yhden kerran.
- Jokaisessa käytettävässä tilassa tulee huomioida tehostettu siivous ja puhtaanapito.
- Henkilökunta käyttää työvaatteina pääsääntöisesti omia vaatteitaan. Suositeltavaa on pitää työvaatteet ja kotivaatteet erillään.
- Huoltajille suositellaan, että lapsi pukee kotoa lähtiessä puhtaat vaatteet ylleen, jotta lapsellakin on eri vaatteet kotona ja varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa.
- Lelujen pesuun ja hygieniaan tulee kiinnittää erityistä huomiota ja osa leluista tulisi siirtää toistaiseksi pois käytöstä. Lasten omia leluja ei toistaiseksi tuoda yksikköön.

Jos lapsi sairastuu varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa olon aikana, oireinen lapsi siirretään välittömästi erilliseen tilaan odottamaan vanhempaa aikuisen valvonnassa. Aikuinen välttää lähikontaktia sairastuneeseen säilyttäen riittävän etäisyyden. Oireisten tulee olla yhteydessä omaan terveysasemaansa ja hakeutua sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti koronavirustestiin.

Uusien lasten ja lapsiryhmien aloittamisesta syksyllä sekä varhaiskasvatukseen/esiopetukseen tutustuminen:

Koronavirusepidemia tulee huomioida syyskauden suunnittelussa esimerkiksi siinä, miten uudet lapset ja perheet otetaan vastaan sekä miten tutustumisjaksot toteutetaan ja uudet lapsiryhmät ryhmätetään. Monella lapsella on saattanut olla pitkä tauko varhaiskasvatuksesta, jolloin lapset voivat tarvita tavallista enemmän tukea varhaiskasvatukseen tai esiopetukseen palaamisessa. Poikkeusolojen vuoksi keväällä tai kesän alussa toteutettavat vierailut uuteen päiväkotiin, esiopetuspaikkaan tai perhepäivähoitoon ovat saattaneet jäädä kokonaan pois, jolloin aloituskäytännöt tarvitsevat jopa enemmän suunnittelua.

Syyskaudella varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen tutustumista voidaan toteuttaa **mahdollisimman pitkälle ulkotiloissa**. Sen lisäksi tutustumisia, kuten esimerkiksi päiväkodin johtajan ja henkilöstön esittely, voidaan järjestää mahdollisuuksien mukaan etäyhteyksiä hyödyntämällä tai paperisella tiedotteella. Lapset voivat käydä leikkimässä päiväkodin pihalla toiminta-ajan päätyttyä yhdessä huoltajansa kanssa.

Huoltajat ja lapset voivat käydä tutustumassa **päiväkodin/yksikön sisätiloihin väljyys- ja hygieniatekijät huomioiden. Tutustumiset kannattaa porrastaa**, jolloin tutustujamäärä pysyy pienenä. Ryhmäkoko ei voi tarkasti määritellä, koska se riippuu tiloista. Tärkeää on, että tiloissa voidaan liikkua väljästi eikä tule ruuhkaa. Päiväkotiin tai perhepäivähoitoon voi tutustua vain oireettomana.

Uusien lasten aloittaessa on syytä kiinnittää **erityistä huomiota hygieniaohteisiin** sekä siihen, miten lapset oppivat toimimaan uudessa ryhmässä turvallisesti. Yhteenkuuluvuuden tunne, lasten ja aikuisten keskinäinen tunteminen, välittäminen ja tuen antaminen sekä hyvä ryhmähenki ovat asioita, joihin uuden varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen lapsiryhmän aloittaessa kiinnitetään erityistä huomiota.

Vanhempainillat:

Syyskaudella varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa järjestetään vanhempainiltoja. Koronavirusepidemian jatkuessa **vanhempainilta järjestetään esimerkiksi ulkotiloissa tai etäyhteydellä**. Etäyhteydellä järjestettävissä vanhempainilloissa voi olla myös erilaisia pienryhmätehtäviä, kommentointimahdollisuuksia esimerkiksi viestiseinän tai chatin kautta, lyhyitä luentoja eri teemoista tai muuta osallistavaa toimintaa.

Lapsen vasu- ja LEOPS keskustelut:

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman eli vasu -keskustelujen ja esiopetuksessa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman eli LEOPS-keskusteluja käydään syksyn aikana. **On hyvä pohtia keskusteluihin vaihtoehtoisia toimintatapoja etäyhteyksiä hyödyntämällä**. Niihin on ainakin syytä valmistautua, sillä osa huoltajista voi toivoa keskustelua etäyhteydellä. Turvavälit ja hygieniaohteet tulee joka tapauksessa muistaa keskusteluja pidettäessä.

Käytännön ohjeita varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäjille ja henkilöstölle mahdollisessa karanteenitilanteessa toimimiselle:

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstö tapaa huoltajia päivittäin. Poikkeustilanteissa kannattaa korostaa tavallistakin järjestelmällisemmin kodin ja varhaiskasvatuksen, sekä kodin ja esiopetuksen yhteistyötä, sekä varautua vastaamaan huoltajien huoliin lapsesta. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön on **hyvä yhteisesti keskustella siitä, miten huoltajia voidaan tukea arjen rutiineissa**.

Jos lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta, hänen ei tule osallistua myöskään varhaiskasvatuksen tiloissa järjestettäviin ruokailuihin. Tämä ehkäisee epidemian leviämistä.

Karanteeni- ja eristystilanteessa oleviin lapsiin voidaan pitää yhteyttä. Yhteydenpito-tavoista voidaan sopia tarkemmin lapsen huoltajien kanssa. Yhteydenpidossa tulee suosia perheille tuttuja yhteydenpidon muotoja ja huomioida tarvittaessa tarve tulkkipalveluiden käytölle. Mikäli perhe osaa ja haluaa käyttää esimerkiksi vain tiettyä sovellusta yhteydenpitoon, voisi pohtia, onko tämä tietyissä tilanteissa mahdollista, vaikka se ei muuten olisikaan suositeltavaa. Tutun opettajan, kavereiden ja päiväkodin näkeminen esimerkiksi videoyhteydellä voi olla pienellekin lapselle tärkeää osallisuuden ja poikkeavan tilanteen hahmottamisen näkökulmasta. Oman ja tutun lapsiryhmän tapahtumissa ja rytmissä mukana pysyminen helpottavat paluuta arkeen. Viestit varhaiskasvatus- tai esiopetusryhmästä lapselle ylläpitävät tunnetta kuulumisesta ryhmään ja voivat helpottaa lapsen ikävää kavereita, päiväkodin henkilöstöä ja toimintaa kohtaan. Viestittävät asiat voivat olla hyvin pieniä ja arkisiakin.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki:

Varhaiskasvatuksella ja esiopetuksella vastataan lasten yksilöllisiin oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tarpeisiin ja tuetaan huoltajia kasvatuksessa. Poikkeusolojen vaikutuksia lapsille ja perheille on vaikea arvioida, mutta on mahdollista, että erityisesti tilanteen pitkittyminen on aiheuttanut osalle erityistä kuormitusta ja lisännyt tuen tarvetta. Tukitoimenpiteitä ei välttämättä ole voitu järjestää poikkeusolojen aikana tai osalta lapsilta tuen tarpeita on voinut jäädä tunnistamatta riittävän varhaisessa vaiheessa. Siksi onkin **tärkeää tarkistaa lapsen tarvitsemat tukitoimenpiteet.**

Tuen jatkumon näkökulmasta on hyvä huomioida tukea tarvitsevat lapset ja perheet myös karanteenitilanteen aikana, vaikka lapsi ei osallistuisi varhaiskasvatuksen toimintaan tai esiopetukseen lähiopetuksena.

Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat itsessään monelle lapselle tukitoimia, joita on saatettu suositella esimerkiksi monialaisen yhteistyön, kuten psykologien ja lääkärin taholta. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistumista kannattaa harkita erityisesti silloin, kun se on lapsen edun mukaista, vaikka lapsi voitaisiinkin pitää kotona. Kehityksen ja oppimisen tuki voi myös olla yhteydenpitoa kotiin tai työskentelyä yhdessä lapsen kanssa etäyhteydellä.

Ohjeita mm. monikielisten lasten ja perheiden varhaiskasvatukseen sekä koronatilanteen käsittelyyn lasten kanssa löytyy Opetushallituksen sivuilta:

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opetustoimi-ja-koronavirus>

Johtavan lääkärin, Lotta Armfeltin 18.5.2020 tullut ohjeistus koskien Koronaan liittyviä oireita:

Koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektion, jonka oireita voivat olla mm. yskä, kurkkukipu, kuume, hengenahdistus, lihaskivut, vatsaoireet ja päänsärky. Kenenkään lapsen tai aikuisen ei pidä tulla kouluun tai varhaiskasvatukseen, jos hänellä on mitään sairastumiseen

viittaavia oireita. Jos lapsi sairastuu päivän aikana, oireinen lapsi siirretään välittömästi erilliseen tilaan odottamaan vanhempaa aikuisen valvonnassa. Aikuinen välttää lähikontaktia sairastuneeseen säilyttäen riittävän etäisyyden.

Oireisten tulee olla yhteydessä omaan terveyskeskukseen ja hakeutua sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti koronavirustestiin. Terveydenhuollosta ohjeistetaan tällöin, milloin voi palata takaisin kouluun/varhaiskasvatukseen. Jos kotona on perheenjäseniä, joilla on edellä lueteltuja oireita, tulee myös perheenjäsenten pysytellä kotona, kunnes sairastunut (tai hänen vanhempansa) on ollut yhteydessä terveydenhuoltoon ja saanut sieltä ohjeet perheenjäsenten paluusta kouluun/varhaiskasvatukseen.

Laajennetussa kunnan johtoryhmässä 6.5.2020 annetut ohjeet, kun kyseessä on varmistettu Korona-virus:

Mikäli jollakin varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa olevalla lapsella, hänen huoltajallaan/samassa taloudessa asuvalla henkilöllä tai henkilöstöllä todetaan Korona-virus:

- Kunnan terveystalot antaa toimintaohjeet kyseiselle henkilölle/huoltajalle (asia on siis tällöin jo terveystalotien tiedossa)
- Kunnan terveystalot vastaavat ns. tartuntaketjujen selvittämisestä ja ohjeiden antamisesta
- Varhaiskasvatustalotien vastuulla ei ole asiasta tiedottaminen, mutta on sovittu, että em. tapauksessa soitetaan kunnan infektio- ja tautien vastavälille lääkäriin (Tami Siren 044 4224080). Mikäli lääkäri ei vastaa, jätetään puhelimeen tekstiviesti, jossa kerrotaan asia ja jätetään soittopyyntö toimintaohjeista
- Toimitaan terveystalotien tulevan ohjeen mukaisesti
- Asiasta tiedotetaan varhaiskasvatustalotien johtajalle (Pauliina Virta 044 4224460)
- Henkilöstön **tulee huolehtia, että ryhmän lasten huoltajien yhteystiedot ovat saatavilla (huom! myös varahoidossa)**

Tilannetta seurataan ja uusia ohjeistuksia annetaan tarvittaessa.

Eura 12.8.2020

Pauliina Virta
varhaiskasvatustalotien johtaja
044 4224460 pauliina.virta@eura.fi